

СЕКЦІЯ V

Актуальні проблеми юридичної психології та юридичної педагогіки

КУЛЬТЕНКО О.В.

ЗАСТОСУВАННЯ НЛП В ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

*Висвітлюється роль та значення НЛП в юриспруденції.
Пропонуються принципи НЛП в юриспруденції.*

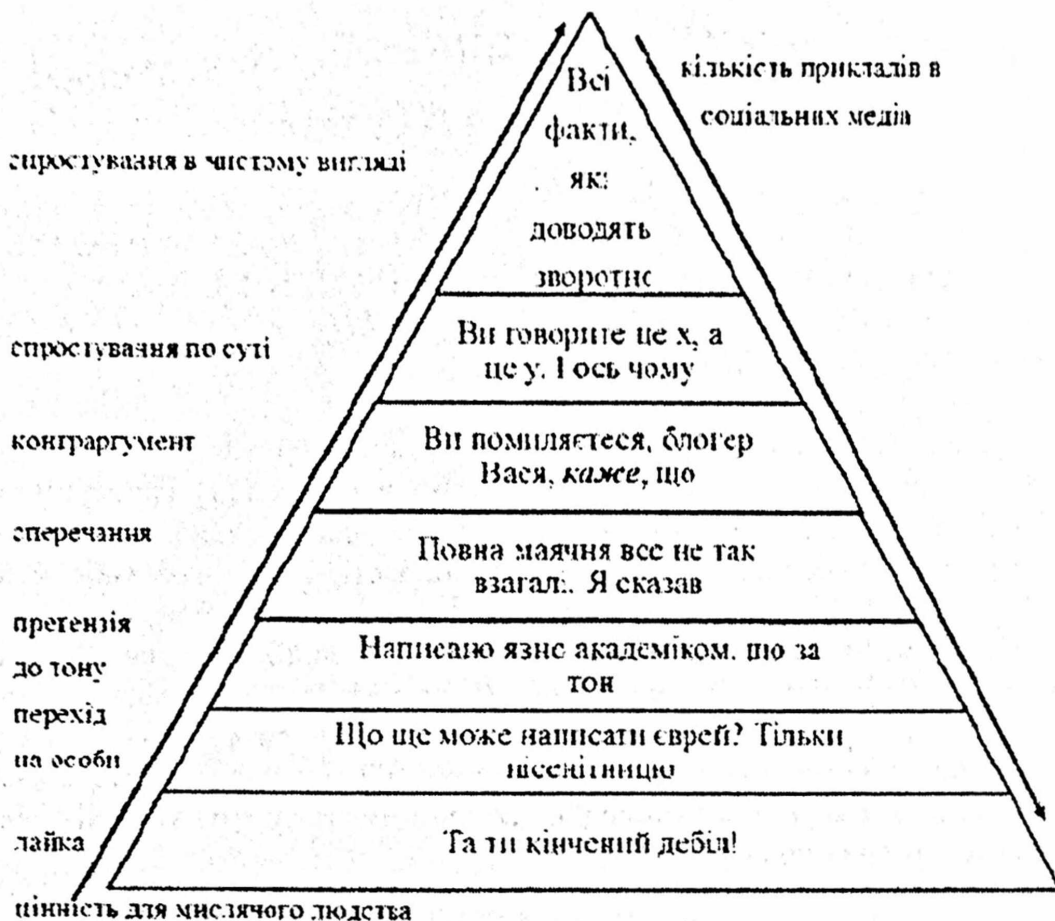
Нейролінгвістичне програмування (англ. Neuro-linguistic programming, далі НЛП) — напрям у психотерапії та практичній психології [1]. Ґрунтується на техніці моделювання (копіювання) вербальної і невербальної поведінки людей, котрі домоглися успіху в якій-небудь області, і наборі зв'язків між формами мови, рухом очей, тіла і пам'яттю [2]. НЛП являє собою підхід до комунікації, особистого розвитку, і психотерапії, який створив Річард Бендлер (Richard Bandler) і Джон Гріндер (John Grinder) в Каліфорнії [3], США в 1970-х. Його творці стверджують, що існує зв'язок між неврологічними процесами ("neuro"), мовою ("linguistic") і моделлю поведінки з досвідом ("programming"), вони можуть бути змінені для досягнення конкретних цілей у житті [4].

Юриспруденція (лат. Jurisprudencia — праворозсудливість, лат. juris-prudentia — правознавство, від лат. Jus — право і лат. Prudentia — передбачення, розумність, мудрість) [5].

НЛП в юриспруденції, дозволяє спрямувати розумові процеси правника з допомогою спеціальних слів-ключів. Основна процедура передбачає потребу у формуванні ключових слів (або їх груп) наприкінці кожного речення (чи абзацу) на власний розсуд, що допомагає з'ясувати аргументи, необхідні для формування та обрання позиції в справі. При цьому використовуються частини мови, які допомагають встановити зв'язки між враженнями та знаннями (experiences - буквально "досвід"), що дозволяє об'єктивно висвітлити усі обставини справи. Різні типи ключів можуть використовуватися, щоб узагальнити дані з різноманітних джерел (в т.ч. від фізичних осіб з різних соціальних верств), встановити та узагальнити зв'язки емоційного стану різноманітними способами для подальшого порівняння з джерелами права з метою виконання прогностичної функції (інформування про майбутні ризики).

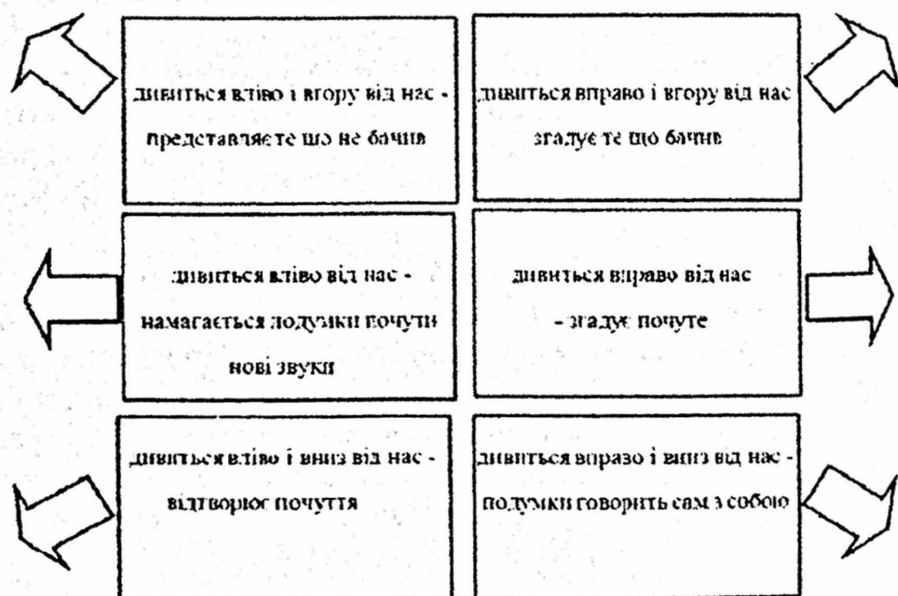
Слід також додати, що копітка праця юристів зі стереотипними формами документів не додає позитиву до їхнього емоційного стану. У наслідок цього не розвиваються резервні можливості правника. Крім того, вживання професійних термінів в цих документах не зрозуміла для більшості громадян з соціально незахищених верств населення. В агрегації до викладеного стає зрозумілою потреба у застосуванні НЛП, наприклад, для збільшення кількості стильових варіацій запитів та документів в залежності

від застосування і використання їх до різних соціальних верств населення (див. Мал.1. Піраміда Грема.[6]).

Мал.1. Піраміда Грема.

Правник також при виконанні своїх професійних функцій змушений концентрувати увагу на окорухових сигналах доступу, оскільки «уявні карти» дозволяють встановити ймовірність здатності суб'єкта виробити, згадати чи сконструювати подію (див. Мал. 2 Схема візуальних ознак бажаної системи уявлень [7]).

Мал. 2 Схема візуальних ознак бажаної системи уявлень.

Пропонуємо узагальнити принципи НЛП в юриспруденції:

По-перше, реалізація потреби правника в аналізі своїх вражень (senses-почуттів). Під час обмірковування нами використовуються «карти», складені на підставі інформації від 5 – ти почуттів. З'ясовуємо, на чому більше була зосереджена наша увага: зображення, звук, запах, смак чи тілесні відчуття. Відтворення домінуючих почуттів в пам'яті дозволяє більш детально уявляти подію, що дозволяє полегшити її документування.

По-друге, зосередження уваги на рухах очей, що дозволяє зрозуміти улаштування мозку людини та допомагає навчитися тлумачити переключення «каналів зв'язку» під час обміркування позиції.

По-третє, визначення в типах ключових слів (або групи) в залежності від специфіки розумового процесу. Після встановлення, до якої з соціальних верств населення належить суб'єкт, формуємо 1-4 слова залежно від рівня складності, які вживаються під час спілкування в середовищі відповідь на «запит» з якого необхідно отримати.

По-четверте, відтворюємо фабулу справи, здійснюємо пошук норми права і її застосування та вживаємо прогностичних заходів (інформуючи про можливі ризики і здійснюючи профілактичну функцію) з урахуванням викладених вище принципів.

Бібліографія.

1. Нейролінгвістичне програмування – Вікіпедія [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Нейролінгвістичне_програмування (25.09.2013) – Назва з екрану.
2. Нейролингвистическое программирование – Википедия [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/Нейролингвистическое_программирование (25.09.2013) – Назва з екрану.
3. University of California, Santa Cruz [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ucsc.edu/> (25.09.2013) – Назва з екрану.
4. Neuro-linguistic programming - Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Neuro-linguistic_programming (25.09.2013) – Назва з екрану.
5. Юриспруденція – Вікіпедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Юриспруденція> (25.09.2013) – Назва з екрану.
6. Paul Graham (computer programmer).Wikipedia [Електронний ресурс] - Режим доступу: [http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Graham_\(computer_programmer\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Paul_Graham_(computer_programmer)) (25.09.2013) – Назва з екрану.
7. Горин С.А. А вы пробовали гипноз? - СПб.: Лань, 1995 - 208 с. – С. 34

Відомості про автора:

Культенко Олександр Володимирович – кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри правознавства Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Коло наукових інтересів – міжнародне право, юридична психологія, законодавча діяльність.